

El barri del Mercadal, amb la Sèquia Monar, en el segle XVII.

“plena de botigues i d’artesans de tots els gèneres”. Cent anys més tard, en una pintoresca *Guia de Girona*, Sebastià Pereanton estableix aquesta curiosa llista alfabètica dels mil i un oficis gironins: “*Alpargateros, armeros, barberos, basteros, bordadores, botellers, caldereros, carreteros, casulleros, cereros, cerrajeros, colchoneros, cuchilleros, curtidores, chocolateros, dentistas, diamantistas, doradores, drogueros, ebanistas, encuadernadores, erbolarios (sic), escultores, esparteros, floristas, gorristas, grabadores, guarnicioneros, herreros, hojalateros, latoneros, lavanderas, quitamanchas, maquinistas, marmolistas, matronas, modistas, pasamaneros, peinadoras, peluqueros, pintores, planchadoras, plateros, plumistas, ollereros, relojeros, semoleros, sombrereros, torneros y zapateros*”.

Amb la lletra sonora d’aquesta llista i la música incansable de l’aigua de la Sèquia podríem compondre fàcilment la cançó de la vitalitat gironina.

Sant Gregori del Gironès

Cada vegada que sento dir que el Gironès no existeix, penso inevitablement en Sant Gregori.

Ara el doctor Josep Calzada ha aplegat en un llibre tot el que hom pot saber sobre aquest indret, i afirma rodonament, a les pàgines inicials: “El poble de Sant Gregori no solament pertany al Gironès, sinó que per la seva proximitat amb Girona capital té totes les connotacions històrico-geogràfiques de la comarca”. Jo encara diria més: que Sant Gregori és un veritable poble-símbol de la personalitat del Gironès, i que, enganxat com està a la ciutat, encarna amb plenitud l’altre vessant dels dos que configuren el teulat de la comarca.

El nucli urbà de Sant Gregori s’estén en un pla lluminós, limitat pel Ter i creuat pel Llémena i per la carretera. Al cim de la muntanya de Sant Grau hi ha els vestigis del castell de Tudela, que va donar nom al poble durant la guerra civil. A baix, entre la riera i el camí, les cases porten noms significatius com *La Torre, Les Torres, El Castell*, casa forta del Margarit, *La Casassa*, antic palau de Gastó de Montcada. Hi trobem també el castell de Cartellà, esmentat sovint a les cròniques medievals, i el casal de *La Joheria*, residència d’estiu dels antics bisbes de Girona. Edificis de grans proporcions, amb

Sant Gregori,
"l'horitzó dels espais
oberts i clars".

patis senyorívols, torres d'homenatge, murs coronats de merlets, capitells romànics a les galeries i escuts episcopals a les llindes.

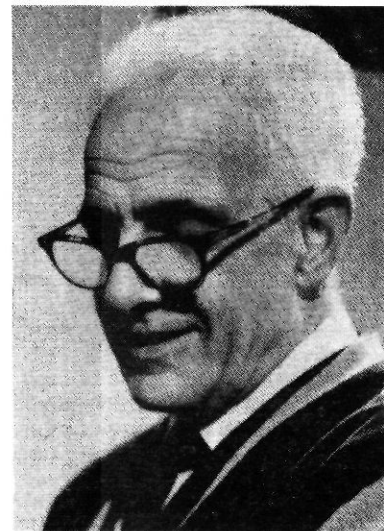
Ara, però, els castells i les cases dels senyors feudals s'han convertit en masoveries, i l'esplendor del passat és només l'escenari que dona una inesperada dignitat a la feina de cada dia. Doncs bé: aquesta confluència silenciosa del passat i el present —aquest treball que es recolza en la història— és possiblement una de les característiques essencials del Gironès. Del camí estant hom pot contemplar, al fons, arran de terra, més enllà de les espesses rengleres dels plàtans de la Devesa, les siluetes inconfusibles dels campanars de Girona. La ciutat no es veu, com si estigués submergida en el tou del verd; en realitat està enfonsada en un clot humit i dens, on l'atmosfera és carregada de boires i de fums. Allà, en aquell clot, hi tenen la seu indústria i comerç, banca i mercat, despatxos i oficines. El Gironès és fruit d'aquest centre dinàmic que el fa viure i que justifica la seva existència. Però el Gironès, si només fos això, no seria un món complet i equilibrat; no podria ser mai el microcosmos que configura una comarca si no oferís també, a quatre passos de distància del centre urbà, l'horitzó dels espais oberts i clars on viuen sota el sol els boscos i les arbredes, els camps de conreu i els ramats de bestiar. Tot, com a la ciutat, arrecerat al riu i acompanyat de les pedres històriques.

Per això, quan sento dir que el Gironès no existeix, penso en aquest Sant Gregori que fa possible la comarca.

Frederic Sirés i el vol de la Gavina

Vintena Cantada d'Havaneres a Calella de Palafrugell. El mateix dia, apareix a les llibreries el *Quadern de la Revista de Girona* dedicat a aquestes cançons.

M'agradaria ampliar les dades del Quadern amb un record del mestre Frederic Sirés, que només hi apareix un parell de cops, de passada. Sirés no és només l'autor d'una de les peces més evocadores de tot el repertori, la popular *Gaviota*, sinó també, com ja es fa constar, l'home que va fixar en partitures les múltiples melodies que només eren conservades en la memòria i la veu dels vells cantaires i que s'haurien desfigurats o perduts irremissiblement. Amb el conjunt d'aquelles partitures es va editar el llibre

El mestre Sirés.